

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Núm. 1935 ————— Any XXXVIII

BARCELONA 28 DE GENER DE 1916

PERIODIC HUMORISTIC IL·LUSTRAT

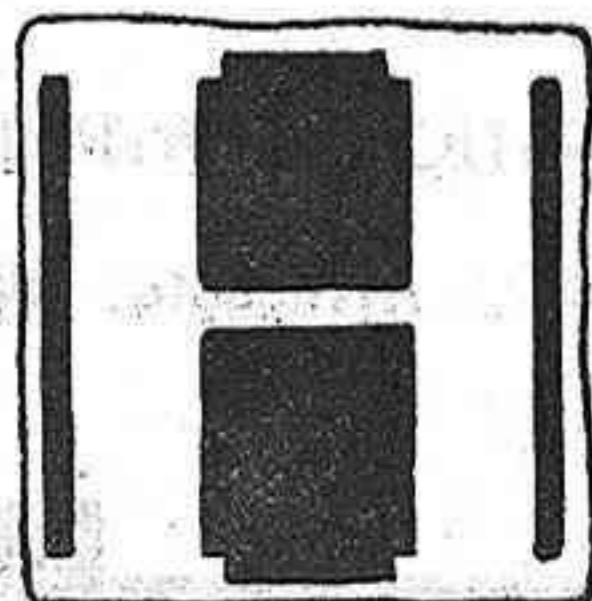
10 cèntims ————— Atrassats: 20

El regidor X. ha pres possessió del càrreg

Abstinència general

o deien les nostres avies, ho repetiren les nostres mares i ho tornarem a sentir de les nostres esposes, dispeseres o amigues: Tot s'apuja, tot va augmentant de preu, com no s'havia vist mai. I l'esposa, la dispesera o l'amiga, sospiraven com un arbitrista que hagués agotat totes les pensades econòmiques. Nosaltres pensàvem que aquests planys de les butxaques domèstiques eren en la casa de dispeses justificació del menjar anodí, en la pròpia pretext per a lluitament de virtuts casolanes, i en la de l'amiga un parany més al nostre portamonedes. Però un dia ha arribat que tot s'ha apujat i la dolorosa sorpresa ha estat com la de l'aprensiu planyívol que passa d'unes imaginaries malalties a una enfermetat punyenta.

Tot s'apuja! En un cinquanta per cent el sucre, en un vint per cent el pa, en un cinquanta el vi, en un quaranta la carn, en un cent per cent la carn del pobre, aqueix bacallà tradicional i patriarcal, tan necessari als homes, que's podria demanar a Déu en el parenostre: «El bacallà de cada dia, doneu-nos-lo, Senyor!» Aquesta carestia produeix un dejuni nacional, preocupació de governants, engunia dels pobres, conversa tremolosa dels rics i tema periodístic inagotable, emperò, ben mirat, aquesta imposició de virtuts espartanes, pot esdevenir una font de perfeccions.

Hi ha una tradició espanyola de coses cares i resignació famèlica. «El poble espanyol, és un poble sobri!» se diu orgullosament, oposant la continència ibèrica a la golafreria francesa i a la fartanera tudesca. Quan la sobrietat s'accentua anem a renegar d'ella, convertint-nos en un poble desitjós de paganes golafreries? Pensi's que Espanya fou gran mentre en les cuines bullien llegums exhaustes i ossos aprofitats, mentre no podien renovar-se. Els cavallers castellans que compraven per a tota la família «un cuarto de cabrito», posaven candaus a les olles. Però aleshores Espanya si patia fam, adquiria glòria, perquè lo que li mancava de ventre ho posava en ànima. I així, d'aquestes abstinències neixien els preclars enginys i les picardies que's feien per a poder menjar inspiraven aqueixes obres d'hidalgos abstemis i escuders entremaliats, que són lo més preclar de les Espanyes. Don Miquel de Cervantes visqué en dejuni permanent, coneixent an aquell don Alonso Quijano que posava a taula «una olla de algo más vaca que carnero, salpicón las más noches, duelos y quebrantos los sábados,

dos, lentejas los viernes y algún palomino de añadidura los domingos.»

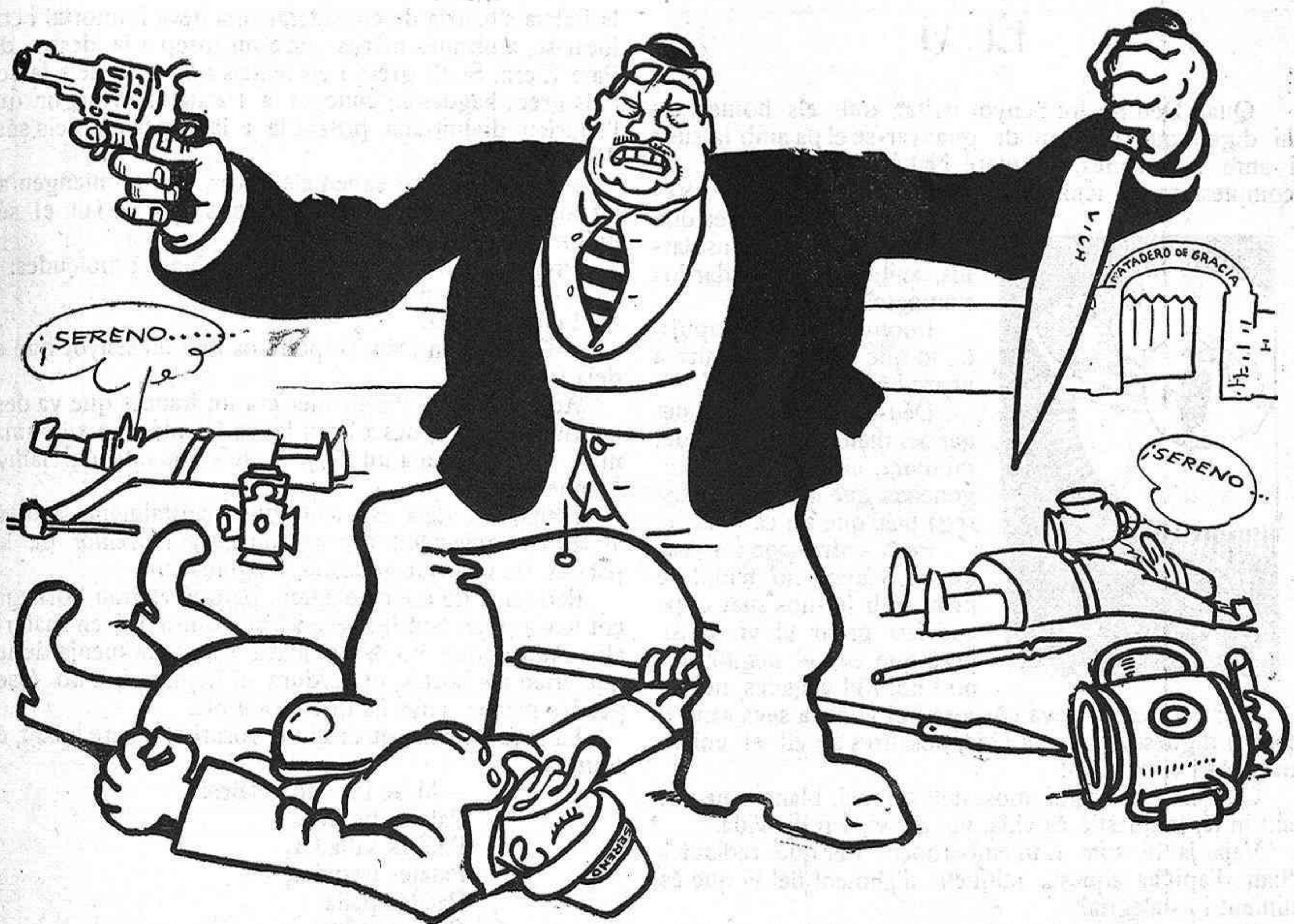
Penseu que tu, paleta, i tu, caixista, i tu, carregador, i tu, dependent, mengèu millor que «el hidalgo de la Mancha», el de les immortals haçanyes. I penseu, també, poetes, que tal vegada feu sonets, epígrames, epitalamis i petits poemes, perquè els feu plens de complacències digestives i no amb aquella intenció pura que posa l'ascetisme en els eclesiàstics i en els artistes. Ademés, amb aquest vot obligatori de pobresa que la puja de les subsistències ens imposa ¿no ens aeostem a l'ideal catòlic, complint els manaments de la Nostra Mare Esglesia que ordena l'assoliment de la perfecció, pel càstic de la carn i les perllongades quaresmes? Si som el poble predilecte de Déu, si ens presenten com l'espill de la cristiandat, si per a aconseguir el cel poble de capellans i relligiosos les nostres viles i les nostres valls ¿a què planyêns de aquesta prova intestinal a que l'Altíssim ens subjecta? Tot l'any quaresma i tot espanyol acceptant el vot de pobresa. ¿No és aquesta la dura, però la segura manera de continuar l'història d'Espanya, tornant als anys gloriosos en que per la fam se conquistava Amèrica, i se lluitava a Itàlia i a Flandes, i se publicava *Don Quixot*, i apareixia *El Lazarillo* i se pintaven els frares ascetes?

I no és solament origen de glòria l'escassetat, sinó també de coneixement, com molt bé ho va enunciar i provar el Dr. Turró en el seu llibre *Origen del coneixement—La fam*. Per la penúria sabem lleis d'economia i geografia comercial. Si els fletes són cars, puguen les mercaderies, i si una llei aranzelaria protegeix el sucre, el pagarem al preu que imposin els productors, mentre no s'obrin les fronteres al sucre estranger. I així sabem que'l carbó venia d'Anglaterra i les gallines de Serbia i la mantega de França i el blat d'Argentina i Rússia. La penúria ens fa estudiar els mercats estrangers, i parlem d'ofertes i demandes, de preus i de tarifes, d'importació i d'exportació, semblant tots aprofitats alumnes d'Economia. Si an això sumem les teories que assignen a les llegums i al menjar poc, virtuts salutíferes ¿qui dubtarà reneguen de la tradició espanyola, dels manaments de l'església, del origen del coneixement i de les regles higièniques, tots aquells que recriminen als acaparadors i a les autoritats, per la puja de les subsistències i la baixa de l'alimentació?

Un bon català replicarà: ¿Qui ha de protestar sinó jo? L'abstinència per a Castella que té els fills «enjutos» i els té així amb orgull, però nosaltres som gent a tall de Esaú, que per un plat de lleties ens vendriem la tradició i el clero i l'higiene, i pensem que l'origen del coneixement no és la fam sinó el guany. ¿Que no us enrecordeu d'en Serrallonga?

Allavors jo me'n reia de la guerra...

Bon menjar, bon oblid i geure amb dona mai havia trobat millor aconhort.

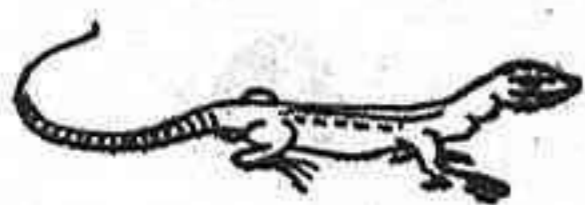

L'ALEMANY AMO DE BARCELONA

—Got mit uns!... S'ha acabat la serenitat!

L'ànima d'en Serrallonga se va dispersar per Catalunya i tots ne portem una mica. Si el pecat de la gola no'l podem complir, ens agafarem al de la ira. La qüestió, a Catalunya, és estar sempre en pecat.

PARADOX

El pa

!El nostre pa de cada dia, no ens el treguis, forner!

Mira que sense pa, tota desgracia és màxima i res té adob; pensa que tots treballem i suem per a guanyar-nos el pa i fóra molt trist que, ni àdhuc pagant-lo, tinguessim pa.

Mira'l com plora, pobre pa, amb els seus ulls tan oberts, tan grans que hi cap la trampa, tan suaus, que és lo més fi que té! Plora perquè tu l'has tret del foc i el foc li dava vida. Plora perquè vol dur el consol a les llars sacrificant-se! Plora el pa i, si tu no t'ablaneixes, forner, acabarem per plorar nosaltres.

El nostre pa de cada dia, no ens el treguis, forner!

Res hi ha comparable a un bon pa damunt unes esvalles nètes. Per la manera de tallar el pa coneixeren al Mestre, els seus Deixebles, no pas per la manera de

repartir el Bé ni sisquera per la manera d'aixecar la Copa i això que a la Copa, hi havia la seva sang. Però el pa és la sang i el cos de la nostra vida i sense pa no hi ha res sobre la terra.

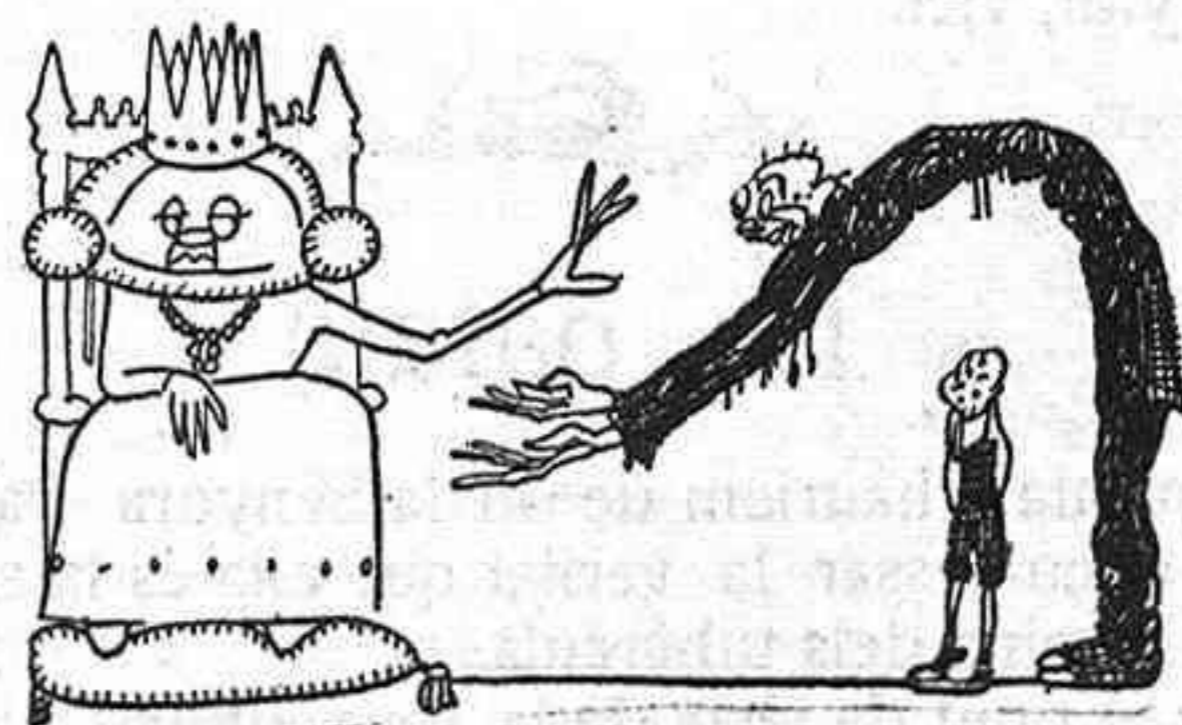
Sols una mena d'homes són privats de menjar pa: els diabètics; i aquesta és, sens dubte, sa major tristesa. ¡Oh forner, no vulguis declarar la diabetis general; no'n volem ésser de diabètics; ja n'hi ha prou!

Volem aquest conçol, aquest nutritiu consol i refrigeri del pa, obrint, quan tots som sentats al entorn de la taula, els seus ulls somrients. Tu ja sabs, forner, que aquesta és l'hora més dolça de la vida!

El nostre pa de cada dia, no ens el treguis, forner!

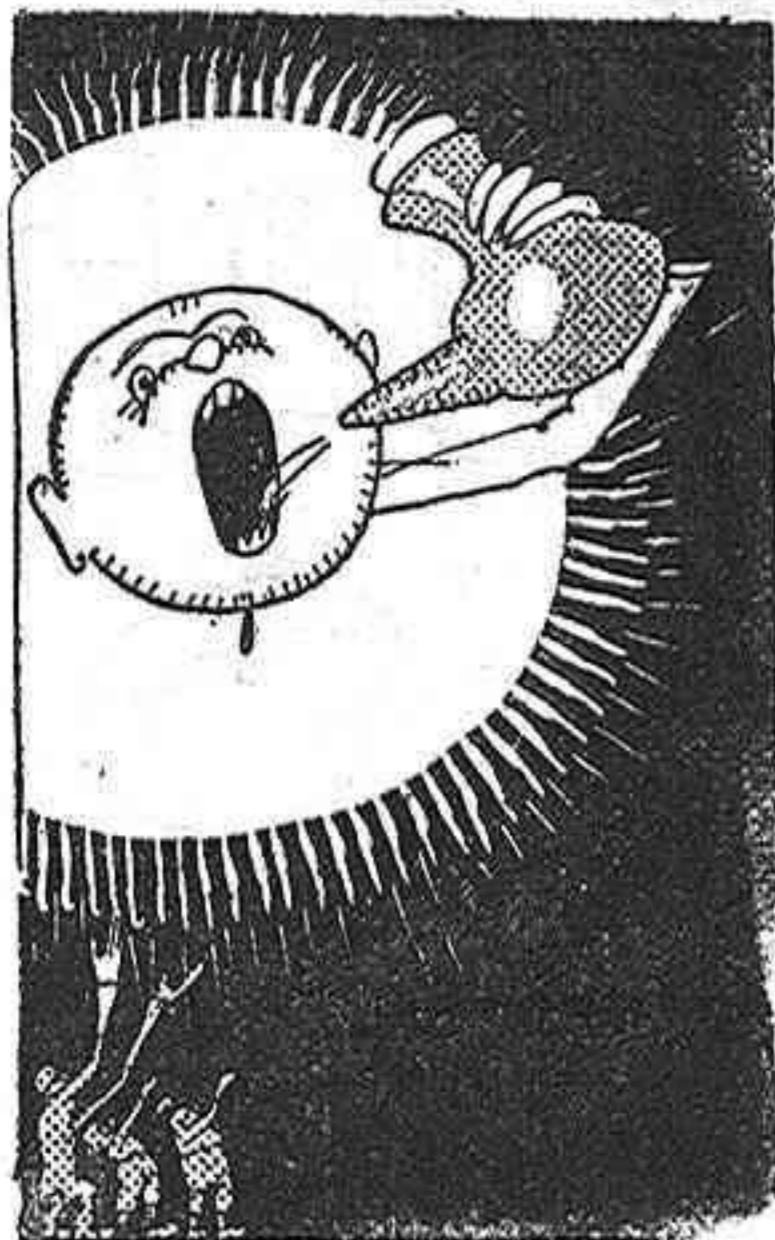
Treu-nos una mica de pes, si vols, però no ens treguis el pa!

I perdona'ns els nostres deutes, i te perdonarem les teves vagues.

El vi

Quan Déu nostre Senyor irritat amb els homes els hi digué que tindrien de guanyar-se el pa amb la suor i amb les suades, la mare Naturalesa que a fi de comptes era qui tenia la culpa de tot, ja que els nostres pares no havien fet més que

lo natural, per a aconsolar-los, animar-los i ajudar-los s'empescà el vi.

I bony! ara se'ns apuja, i... lo que encara ens falta a veure i a beure.

Déu ens en guard de negar les males intencions del mildium, ni de deixar de regonèixer que la filoxera mossega més que un ca foll.

Però, entre poc i massa, que el Senyor no tenint-ne prou amb fer-nos suar el pa ens faci gruar el vi, passi, però que ens el negui? No, no i no! Mil vegades, no!

Si el pa és la seva còrpora i el vi és la seva sang o com si diguéssim la seva vida, nosaltres an ell el volem amb còs i vida. Això!

Que la vida sigui moscatell o ranci, blanc o negre, tant hi fa; la qüestió és vida, vui dir vi, vui dir vida.

Vaja, ja hi som i m'embarboço. Per què rediables l'han d'apujar aquesta miqueta d'aliment del vi que és aliment i és alegria?

Que la cullita ha estat magre? la d'abans va ésser grassa. Josep fill de Jacob i germà de Benjamí, ja ho sabia en aquells temps de la Cort de Faraó que després de les vaques grasses venen les magres, i tots els *croupiers* d'avui en dia i àdhuc els hereus de fóra saben que després de bones, bones, bones, venen males, males, bones, males.

I tothom se conforma, i ningú paga més, ni cobra més.

Perquè tractant-se d'aquest joc tant seriós com és menjar, volen fer trampes i jugar amb més aventatges que si anessin a divertir-se?

No ho veig prou clar, però és la veritat. S'han apujat els líquids bebestibles per tot arreu, a Xerès perquè sí, a Alacant perquè en demanen molt, aquí perquè diu que no n'hi ha.

Els tinguessin de nedar en el que sobra.

Però en fi, tot passarà, àdhuc un dia s'acabarà la guerra i baixaran les subsistències. Aleshores direm:

Veniul Vi d'Alella, de Tiana, de Canet, del Panadés, del Camp, de Lleida, de l'Ampurdà. Vina vil i t'assegurarem que desseguida podràs dir:

Vini, vidi, vici.

La patata

A la patata li hauríem de dir la Senyora Patata, perquè val a confessar la veritat que ella és la senyora, la majora i la reina dels tubèrculs.

I baix el punt de vista de la seva utilitat als pobres,

la Patata s'hauria de considerar una déva immortal i col·locar-se, amb més mèrits que Sant Josep a la destra del Pare Etern. Si els grecs i els fenicis i els avis dels fenicis i els grecs haguessin conegut la Patata, ben segur que l'haurien divinitzada posant-la a la capçalera dels seus déus pagans.

Per intuïció ho saben els lloros, que no mengen altra cosa, i les criatures dels proletaris, que en fan el seu millor, per no dir el seu únic plat.

Preguntaven a un noi de galtes plenes i molçudes:

—Tu creus en Nostre Senyor?

I ell responia:

—Crec en un Déu Totpoderós i en un senyor que es deia Parmentier.

Aquest senyor Parmentier era un francès que va descobrir la patata i, descobrint la, va fer més bé a l'humanitat que tots i cada un dels 99 savis firmants del famós Manifest alemany.

I això ho deia el xicot (qui, naturalment, avui és al·liadofil convençut) per agraïment a l'inventor de les patates, de tant que aquestes li agradaven.

Raó tenia de estar-ne agraït, perquè el gran bordegatot havia pujat tant llemenc i tant prim-mirat en materia alimenticia, que no li agradava cap altra menja de les que críen les hortes, ni verdura ni llegum, i, a no ésser per les patates, anys ha que fóra mort.

La seva Metanía, quan diu el rosari el nostre infant, és aquesta:

—Mare feu-me patates:

Patates bullides,

Patates saltades,

Patates fregides,

Patates palla,

Patates al forn,

Patates *soufflées*.

Patates fredes,

Patates farcides, etc., etc.

Nosaltres responem: Amen! tot donant la raó al bordegat.

Que's posi *graba* això de la vaga dels forners, i que no hi hagi qui pasti ni qui enforni ¿quin remei ens tocarà sinó substituir el pa saborós per la saborosa patata?

I amb aquella alegria!

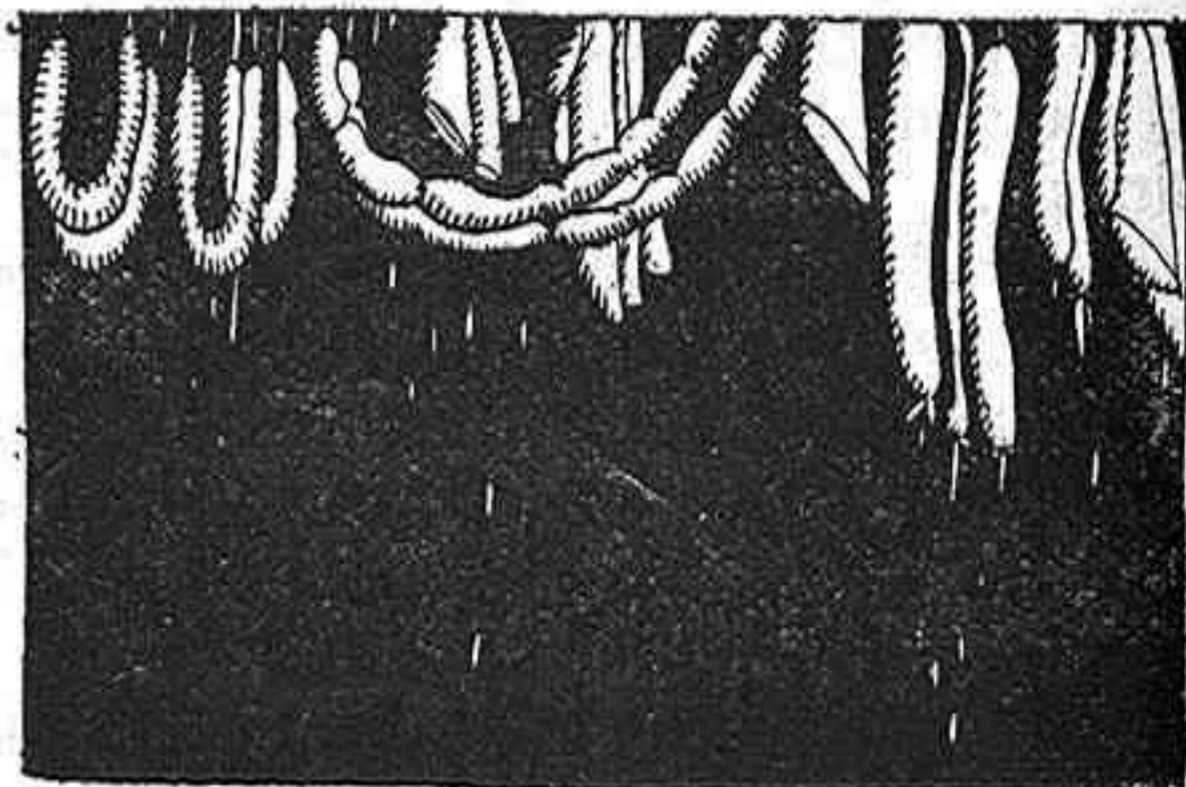
La carn

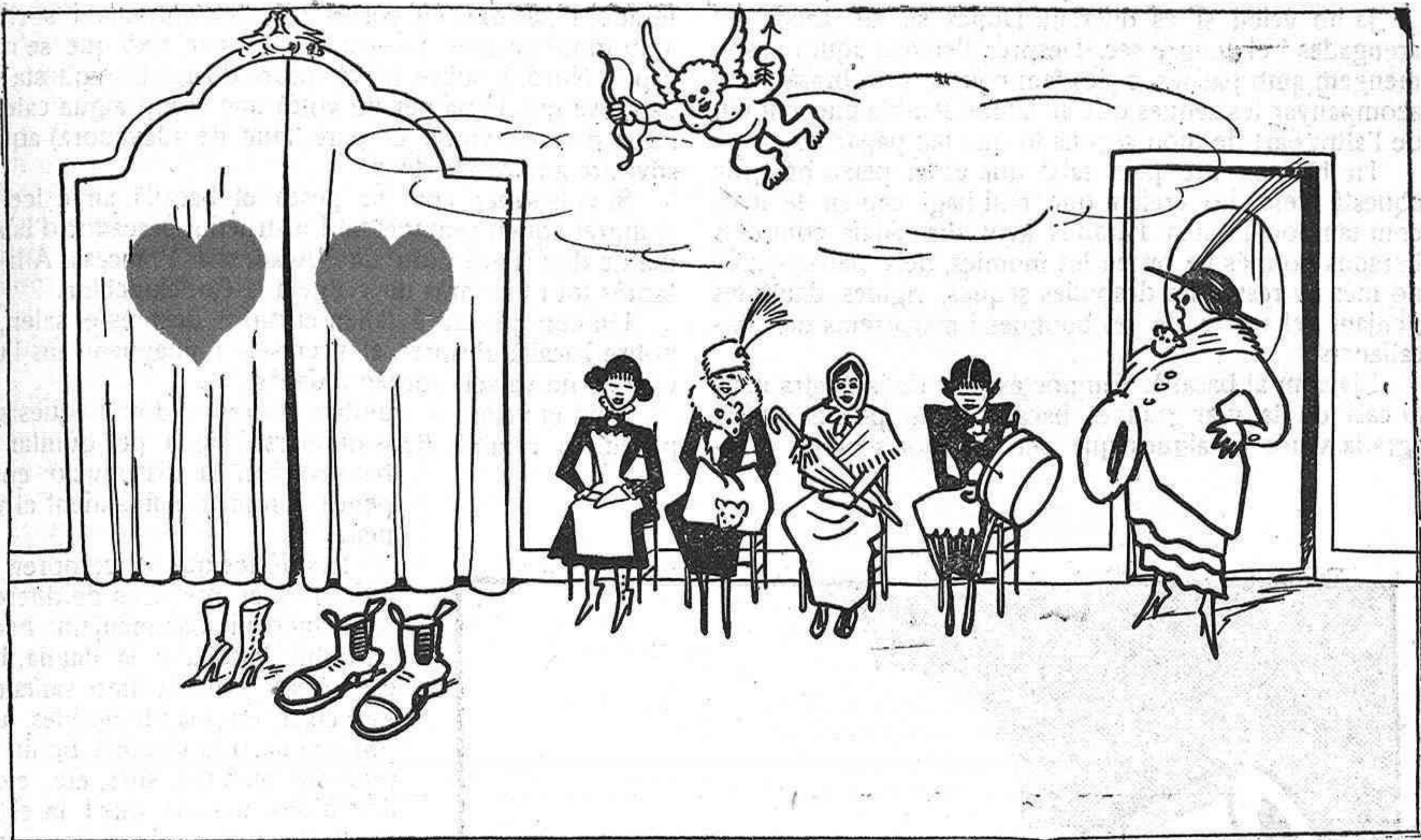
Quan erem petits i ens ensenyaven allò de «mundo, demonio y carne» segons la Doctrina d'en Royo i Villanova, ja'ns revoltava la idea de

que la carn fos un enemic del home; no ho sabíem capir. (Avui no ho capim en cara, que consti.)

La carn és, contrariament, el amic de l'home i de la dona. Ens

referim ara, naturalment, a la carn de vedella, bou, bè, cabrit, vaca i demés individus de la família.

PAIS EN GUERRA

—Qui és l'última?..

Es tan substancialment natural aquest principi que ja aquelles nobles besties neixen portant als ulls, per a tota la vida, aquella heroica resignació de qui se sab consagrat a un sacrifici noble.

Ja s'ha dit que el pa és una gran cosa, un gran aliment, el rei dels aliments, si voleu, però, ¡vaja! que un tros de pa... amb un tall de carn ja és lo meravellós.

Si'l pa és el rei, la carn és la presidenta de la república i nosaltres estem per la república, més, si té presidenta.

Un dia bous, vacas, cabrits, vedelles i braus, tingueren una reunió. Alguns braus i vedells joves volien pendre mides de defensa; volien fer una mena de sindicat per a defensar-se, per a oposar-se al seu darrer viatge al Escorxador. Els iniciadors, quatre braus impetuosos i un vedell encara amb la llet als llavis, discorsejaren, però no convenceren a ningú; només els toros aplaudien; les demés besties, s'anaren allunyant tot pastorejant i «brandant llanguidament la llarga cua».

Però els iniciadors no's donaren per vençuts. Tenien, encara que migrat, un partit.

Ara haureu sentit a dir que la carn fa mal, que no prova.

Doncs, bé; no'n feu cas! Ho fan correr els toros, els vedells i quatre bous mal aconsellats!

¡Ah! i algun bacallaner i els quatre o cinc vegetarians que encara hi creuen.

Els demés, que som immensa majoria, votem per la carn.

I sobretot, per la carn... barata!

La pesca salada i especialment el bacallà

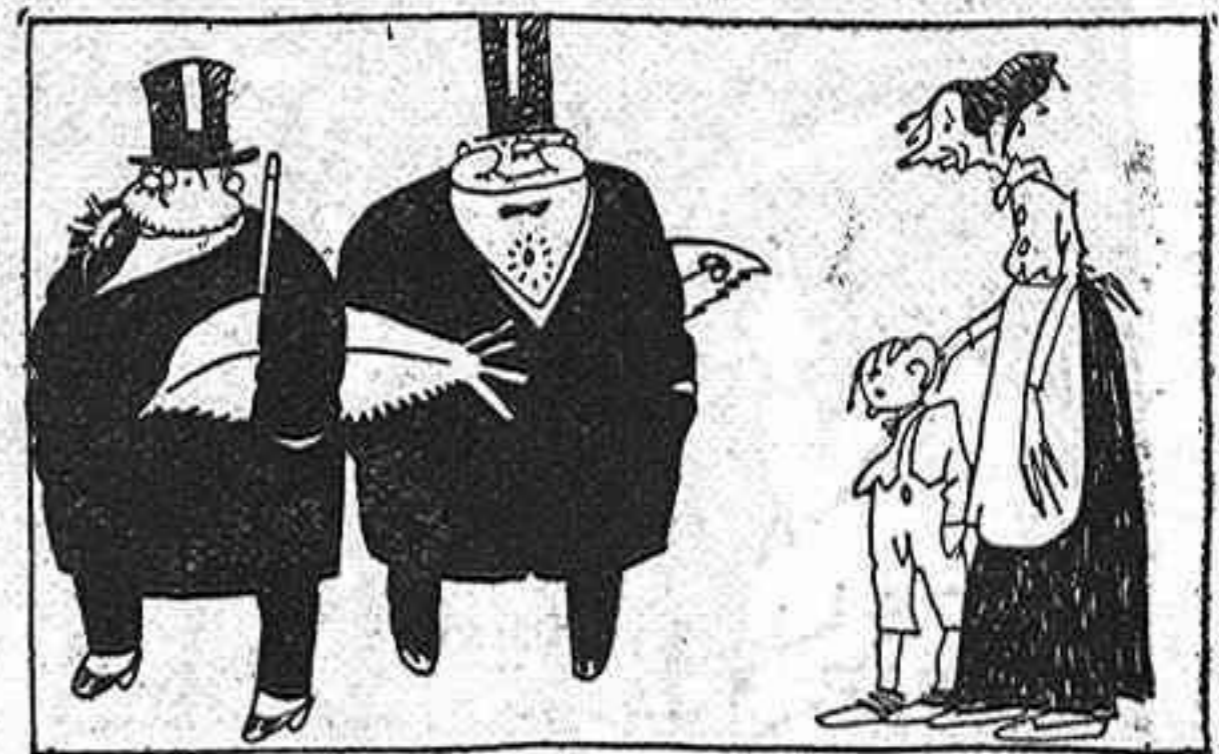
De com se pesquen la sardina i el congre no he de parlar-ne als nostres lectors, tots coneixen les barques que jauen gandules sobre la sorra i que deixondides després llisquen entre les ones suaus de la nostra mar blava. Eh, que tots ho sabeu? Si? Doncs, no que no ho sabeu.

Aquesta mar nostra és, com ho direm? massa jardí, produeix flors i no verdures.

Menjar llussets d'aquells que es mosseguen la cua, i molls que són fets de coral i sardines amb un dit de greix sota la pell, és com

rosegar fulles de rosa, flairar clavells o encisar-se davant d'un crisantem.

Els peixos aquests, sardina i congre en condicions i quantitat per a ésser salats, premsats, secats i brodat a ganivetades, s'han d'anar a cullir al hort que per a nosaltres espanyols i per a tots els selvatges que poblen aquesta Europa indecenta és el mar gran, l'Atlàntic i acabem. An allí res de barquetes, barcaces o vapors; res de mar blava, gris d'acer o groc o negre devegades; res de ones suaus, una mar cridant sempre i pujant i baixant segons li mana la lluna.

Ja ho veieu si és diferent! Doncs sí, allí cacen les arengades i el congre sec. Després l'envien aquí i ens el mengem amb patates o les fem coure a la brasa per acompanyar les seques que ai! també sembla que vinguin de l'altra part de món segons lo que fan pagar-les.

Hi ha un altre peix salat que és el peixo palo; de aquesta mena no creiem que n'hi hagi cap en la mar, com tampoc hi han Faraons avui dia. Aixís com dels Faraons no més ne resten les momies, dels peixos-palos no més ne resten les despulles seques, rígides, daurades penjant del sostre de les botigues i magatzems dels bacallaners.

I ja som al bacallà. Tampoc és peix de la nostra mar, ni casi de la mar gran, el bacallà és un peix al qual li agrada viure en aigües que per la fredor semblin man-

tecado i pasturar en costes plenes d'entrants i sortints amb grans rocams i sorra fina, és per això que se'n va cap al Nord i sobre tot al entorn d'Islandia, aquesta illa extranya que fuma per un volcà que escup aigua calenta i que parí (servint-li el pare Huc de Llevadora) aquell silvestre anomenat Hans.

Si vols saber com se pesca el bacallà, amic lector, comprat aquell sentimental i instructiu pescador d'Islandia de don Pere Lotti de l'Academia Francesa. Allí ho sabràs tot i fins faràs un viatge a la Conchinchina.

Un cop pescat li tallen el cap i després el salen, al pobre bacallà, després el pressen i finalment ens l'envien en un vaixell noruec o danès.

Aquí el venen a quintars als revenedors i aquests el posen en remull. (Dos quintars d'aigua per quintar de bacallà). Fan la distribució entre penca i morro i finalment el venen.

Les dones que el compren el guisen o el preparen de diferents maneres i aixís menjem: bacallà bullit, bacallà a la llauna, bacallà fregit, bacallà amb sanfaina, esqueixat, en mandonguilles, a la provensala, a la viscaina, bollit, en bunyols, en suc o sucs, etc., etc. i fins d'una manera que'l fa el fill de l'amo que ara no sé com se'n diu però que podria anomenar-se a la *paciencia i puny*.

Ara, ai! no'n podem menjar de cap manera.

El llegum

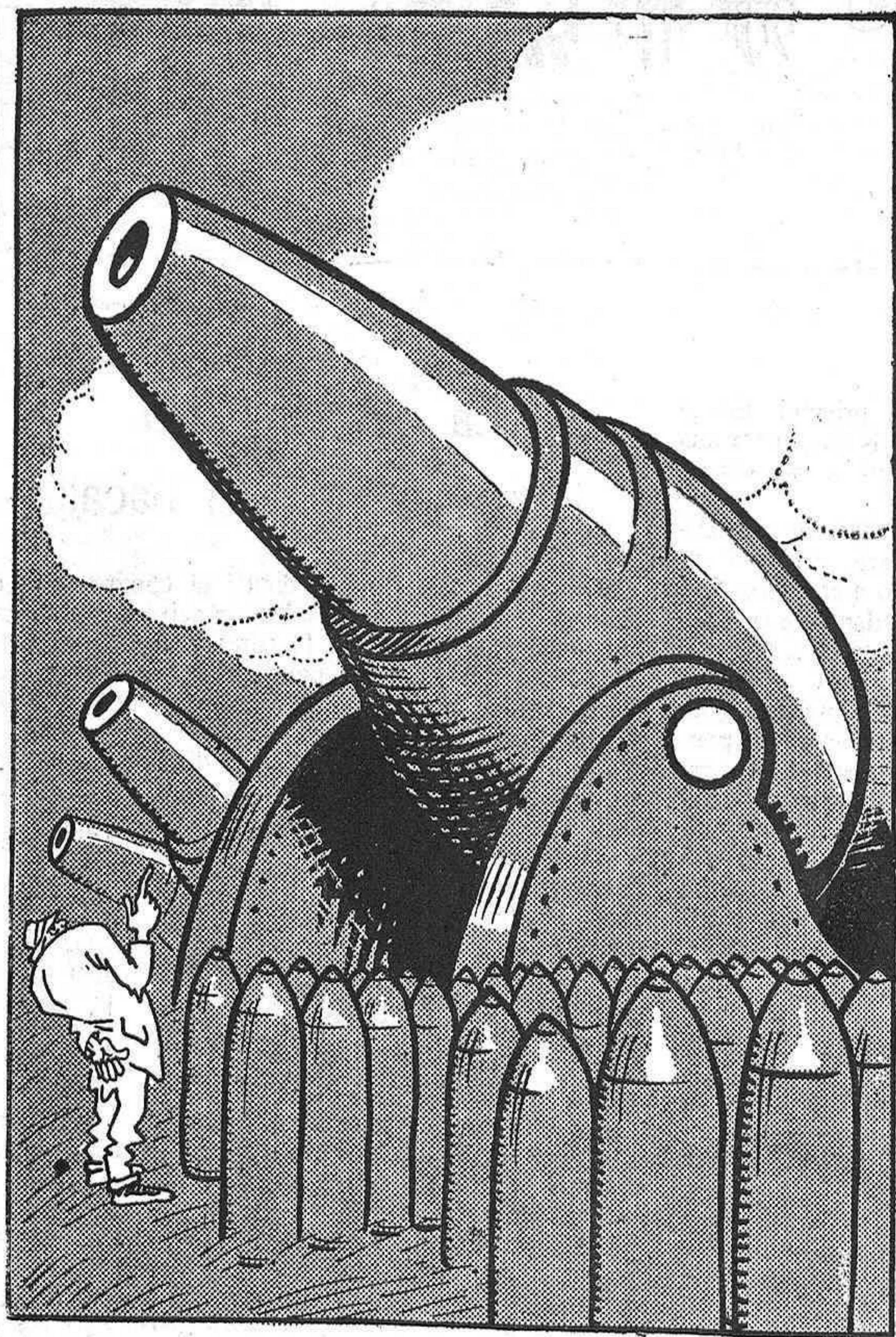
*Joli petit-pois,
mon amour pour toi
c'est grande et superbe...*

Això cantava fa anys una franceseta róssa, menuda i aixerida com un pèsol, en un dels nostres music-halls.

I, realment, la xicoteta sabia ben bé lo que es deia. Hi ha res més digne d'estimació que la saborosa llegum? Perquè qui diu pèsol diu llantia, i diu sigró i mongeta i ho diu tot lo que desgranen les nostres hortes de pagesia. Tot menos fava, perquè això de fava, an els preus que estan les llegums, els pobres ja no ho podem dir.

Però el rei de les llegums és el pèsol, val a dir la veritat.

El pèsol!... Voleu res més saborós que el pèsol ofegat, quan no és de llauna, perquè de llauna,

HI HA BOQUES I BOQUES

—Tant que andrapeu vosaltres, maleïtsiga!

exceptuant unes faves a la catalana que ens va fer tastar l'Alarma, no en volem res.

Els pèsols de la nostra terra (els del país, que en diuen i sobre tot els de vinya, ho són molt més, de exquisits, que els estrangers. Una verdulera d'Horta ens en porta, cada any. I allò hauríeu de tastar!... Quines tabellelles!... Semblen *zeppelins* en miniatura! Cada gra és com el cap del dit. I quina aroma, i quin paladar, ofegadets amb mantega i unes quantes escalunyes, guarnits amb pernil i butifarra!

—Ja hi han pèsols!—feia dir en Llanas a un rector colrat, de clatell molçut, en el comble del pecat de gola.

Bueno, doncs ¿no és ben trist que una menja tant excel·lent, enguany tinguem de suprimir-la de la nostra taula per motius del conflicte econòmic? ¿no és ben empipador que a un granet tant petit i tant modest com és el pèsol, no ja els pobres, sinó els pixa-tinters mitjos senyors no poguem arribar-hi?

Quan als acaparadors els vé la mala intenció de fer pujar el preu d'aqueixes viandes, Nostre Senyor o Nostre Diable hauria de dir: «Ah, sí?... voleu que els pobres se'n pairin? Doncs, per càstig, ara no en tastareu els rics!»

Aleshores, obrant amb justícia, lo que hauria de fer és desbaratar-los les cullites.

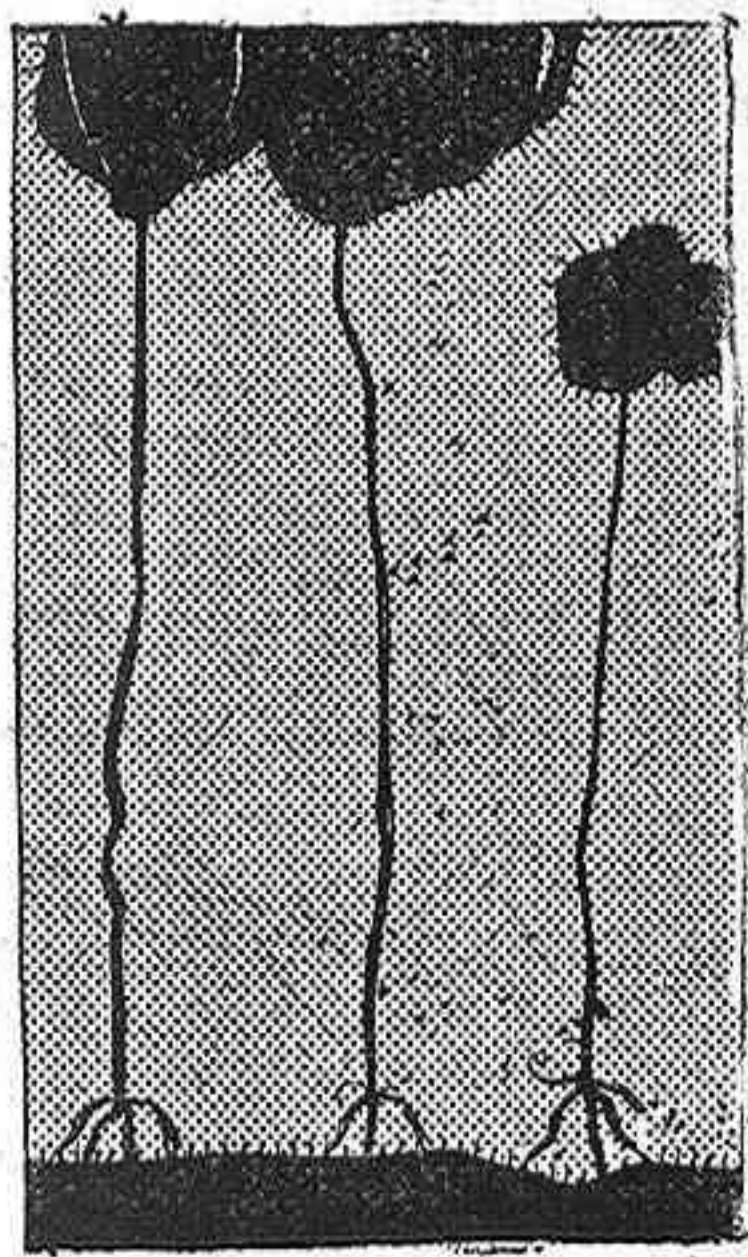
I els que vulguin menjar car, que roseguin duros.

La verdura

No som vegetarians a la manera del difunt Falp i Plana, però sentim una profunda simpatia per tota mena de verdures.

Ens agrada extraordinàriament la verdura, però mai sola, sempre acompanyada del seu tall adequat. Ne fem plat secundari, però de grandíssima importància. La verdura ens ajuda a fer passar lo demás i, per aquest gran servei, li'n restem agraidíssims.

La nostra lletania, en l'etern rosari manducaire no l'esmorzar, el dinar, el sopar i el ressopó fan de salves credos; i pare-nostres, és com segueix:

Cols amb perdiu o botifarra
Bròquil amb arengada
Espinacs amb pernil
Col i flor amb caps de costella
Escarola amb llangoniça
Bledes amb salsitxes
Ensiam... amb lo que sigui
Etc... etc...

Tota mena de verdura, quan és sana i gustosa i de la terra, és per a nosaltres menjar dels Déus; i pot-ser per això, perquè és dels Déus, és que s'enfila cap a les regions celestials en companyia de les llegums, de la carn, del vi, del sucre, on els pobres no podem arribar-hi.

De tal manera s'estàn posant les coses, en el ram de

subsistencies, tan enlaire s'ha posat el verd amb això tan excel·lent i meravellós de la neutralitat, que tot lo que produeixen les nostres hortes serà aviat objecte exclusivament de luxe. Ara mateix estem veient a la Rambla de les Flors unes cols plantades en testos que criden molt l'atenció del vianant: són unes cols a les quals, per procediments químics, se'ls ha ingertat determinades coloraines; són cols-flors, (no les confonguin amb col-i-flors), cols-flors per a adornar salons, molt lletges i antipàtiques.

Així les coses, no trigarem a sentir cridar a les floristes:

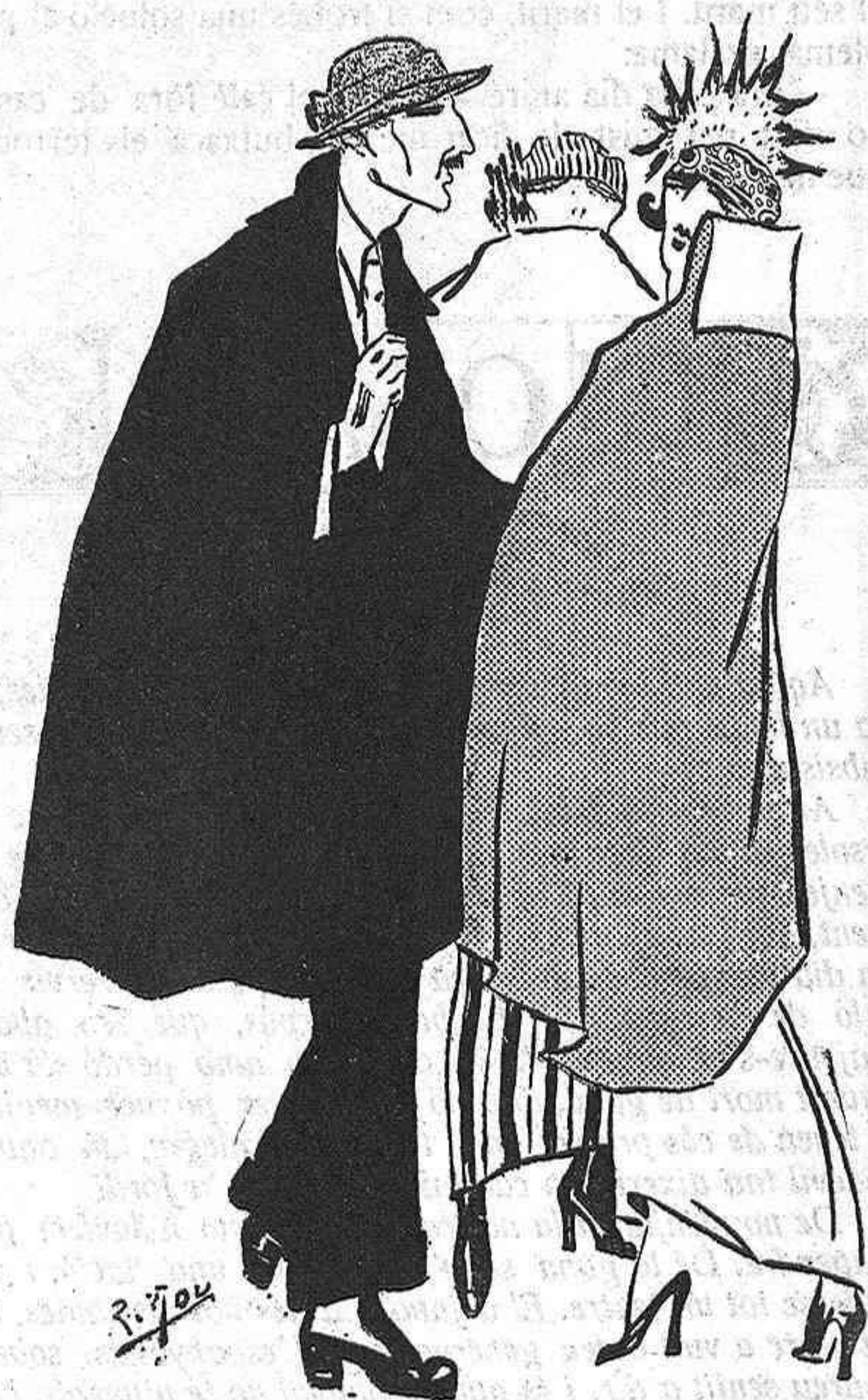
—Senyoret, vol una capsa de bròquil per la promesa?

No més ens mancava això: la verdura en mans del boato, de la moda i l'elegancia! I mentres tant, els pobres, si no'n poden menjar, que s'espinyin!

El sucre

Quin desconsol, els llaminers, amb la puja del sucre!... Perquè d'aquesta crescuda se'n ressentiran els pasticets, les confitures i totes les llepoleríes similars.

—Tu també ets dels que creuen que'l casarse en divendres porta desgracia?

—No, jo no crec que'l divendres sigui cap excepció de la regla.

Fins els que no'n som, de llaminers, què diantrel... en paguem l'augment i les conseqüències; perquè ja és sapigut que el sucre és un dels aliments indispensables al còs; és el carbó que ajuda a fer marxar la nostra màquina.

I com puja el desvergonyit!... Us penseu, en pocs dies, com s'ha enfilat?

Aturem-nos un instant a la porta de qualsevol adroguer i escoltem dissimuladament:

— Què hi posarem, aixerida?

— Mitja lliura de sucre de terròs.

— Sant Lluís?

— Sant romanços! Bò i barato el necessito.

— Ja ho sabs que s'ha apujat?

— Altra vegada?... L'altre dia me'n vaig fer a pesseta i cinc.

— Doncs, mira, d'aquell de pela i cinc, avui te'n faràs pela i quaranta.

— Trenta cinc cèntims d'augment en una lliura?... Vagin allà, a robar!... Posi-me'n mitja lliura del roig, que encara endolceix més i és més barato.

— Fas bé, noia, veus?... Ara m'has agradat. Aquest roig, ençara que no faci tant goig a la vista, sab acontentar millor la bossa.

Aquests diàlegs els tenen les nostres minyones a cà l'adroguer. Després les minyones van a casa i ho conten a la senyoreta. La senyoreta indignada, trasmet la nova al seu marit. I el marit, com si trobés una solució al problema, exclama:

— Ara cada dia aniré a pendre el cafè fora de casa... no més pel gust de ficar-me a la butxaca els terrocets que'm sobrin.

SENSE SUBSISTENCIES

Aquests dies que tan se parla de les subsistencies; hi ha un home que ho ha resol i ho ha resol vivint sense subsistencies.

An aquesta amable ciutat nostra, els fets sempre es resolen an els llocs més inverosímils. Aquest home que no menja, que se'l veu amagrir, que ensuma èter per tot aliment, que'l tenen engabiat com una bestia, que és morirà un dia d'aquests si no trenca els vidres, que fa servir un saló de descans per tomba de repòs, que seu abans d'ajeure-s'hi, aquest «home clínic» o amb perdó sia dit, aquest mort de gana, que no menja per poguer menjar, el tenen de còs present an el teatre més alegre, an aquell vodevil tan aixerit, on cada nit aplaudim la Jordi.

De no menjar, a la nostra Espanya no n'havíem pas d'apendre. De la gana se n'ha fet tota una nació; i per reflecte tot un teatre. El dejunar, a les nostres taules, ha fet viure a vuit o deu generacions. «L'espanyol és sobri» haureu sentit a dir, i és que l'espanyol no té aliments. i no hi ha res que dongui més sobrietat que el no poguer tirar gallina a l'olla. El no menjar és ibèric. Ens vé del moro. Aquí la primera ensenyansa s'ha realitzat sense queviu-

res, sense subsistencies i sense pa. El que sap de lletra, a la nostra terra, ha vist badallar més cops als mestres que lletres té l'abecedari. Hi ha provincies, del interior, que se'ls ha enquilotat la boca. Espanya ha sigut la dispesa que pinta Quevedo an el Gran Tacaño, però tot això queda curt, davant d'aquests homes que's tanquen a dintre d'un caixó i diuen: «deixeu-me estar en dejú i m'avisareu d'aquí deu dies».

El moment que van sellar aquell home (com qui l'envia a l'altre món) an aquell escenari del vodevil, va ésser un moment únic, en la nostra escena. Hi havia comediant que se'l mirava amb certa admiració com dient. «Pots més que jo. Deu dies no els he passat mai». Els propietaris se'ls miraven com dient-los-hi: «Preneu exemple i a vetam si vos planyeu d'aquí endavant». Hi havia un apuntador que digué: «Jo hi he passat més temps». Uns obrers que pensaven «que faci vaga». I ell, tot motxo, amb la panxa vuida, amb un frac que li venia ample dels grans dejunis anteriors, es ficava dintre les vidrieres, mentres ens deiem: «Oh grans cristians! quan l'heu fet un dejuni així per guanyar la gloria del cel! Ell per poguer anar tirant uns quants mesos més, estarà deu dies en sense pa ni aigua, i vosaltres per una eternitat podeu menjar quasi de tot i encara haveu de demanar butlla. Apreneu de la ciencia, oh cristians! que enlloc de butlla dóna un xic d'èter!»

I allavores també vàrem pensar amb aquell Papus, que també dintre una urna va matar als pobres «Quatre gats», de gloriosa memoria. En Pere Romeu, an aquella època, va tenir una pensada lluminosa; posar un dejunador en un hostel. Molts amos, si mentres estàn dinant, els tinguesin de veure els obrers mentres mengen, amagaríen uns quants plats, per vergonya comparativa. El veure un home en un restaurant que vivia sense menjar, va avergonyir als parroquians, i avui un i a l'endemà l'altre, al que varen deixar en dejú va ésser a l'amo. Ningú va volguer fer comparacions i els «Quatre gats» van morir de exemple.

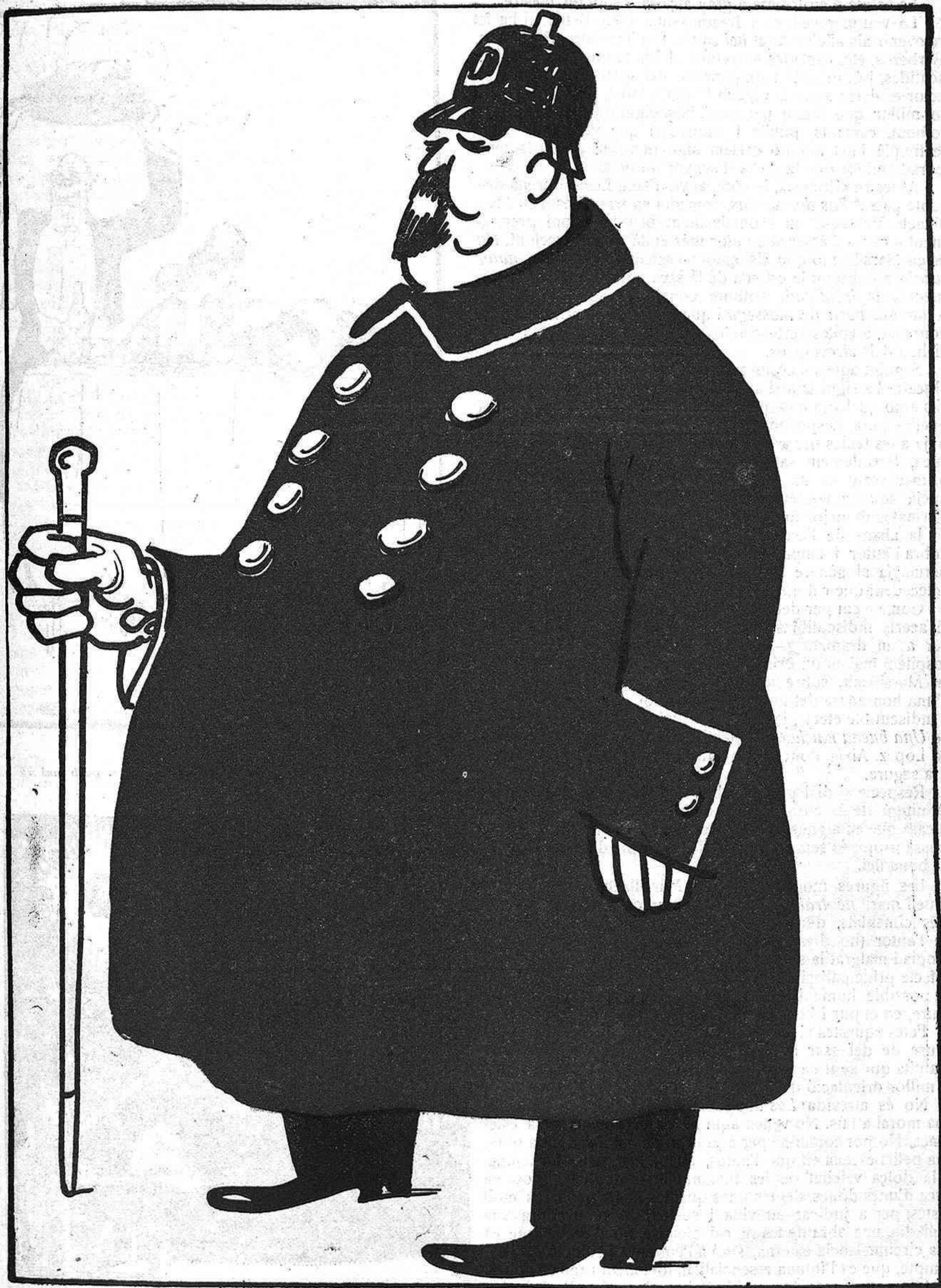
Això no vol dir (naturalment) que, davant d'aquest dejunaire, tinguem de deixar l'alimentació, però sí que, en temps com els actuals, en que els queviures se'n van als nívols, i en que els planys puguen fins a les cúpules, el veure que això d'alimentar-se no és de primera necessitat, se'n valguin els governs i diguin: Això de les subsistencies és un luxó que podem passar-nose'n; amb èter i bona voluntat es poden suprimir els queviures. En Syrus n'és un exemple.

XARAU

Després d'aplaçaments que ja semblaven voler-nos regatejar el *Sigtrid*, vàrem sentir l'obra mestra, interpretada amb ben poques excepcions per gent de la nostra terra. En Reventós, en Segura, en Ribera dirigint, etc, donaven al *Sigfrid* d'enguay un interès superior al que ja té sempre tota obra de en Wagner.

El conjunt sortí bé. En Reventós semblava resentir-se un poc de sa passada malaltia i no va poguer lluir totes ses facultats, en Segura com de costum bon cantant però arroçant un xic massa les notes. La Barone i la Lucci bé i els senyors Spadoni i Fernández molt discrets en sos respectius papers.

EL NOU UNIFORME

—Miri lector, miri, miri,
amb quina facilitat
un urbano és transformat
en porter de cementiri.

La batuta d'en Ribera a gran alçaria. Es tot un mestre.

La veu meravellosa i fresquíssima d'en Battistini ha fet rejuvenir als aficionats al *bel canto*. Les Traviates, Rigolettos, Barberos, etc. cantades darrerament feia temps no les havíem sentides, i és que els acompanyants del gran cantant i gran actor es deien aquesta vegada Paretto, Palet, Nicoletti, en fi lo millor que tenim per aquí. Han sigut dies de festa per a tothom, cantants, públic i empresari que veia cada nit el teatre plè. Fins ara no creiem sigui possible portar la temporada millor que la porta el senyor Mestres.

Al teatre «Romea», la companyia Plana-Llano estrenà dis-sabte passat *Las dos sendas*, comedia en tres actes d'en Marsillach. Ve't-aquí un aconeteixement ben barceloní, precisament a causa d'ésser son autor més enllà de lo barceloní. No és en Marsillac lo que els autors castellans ne diuen *autor local* i no obstant la estrena de la seva obra és un aconeteixement a la *localidad*. Tothom coneix an aquest boníssim home que *posa de mossega* i que dintre del periodisme ha conreuat, a voltes amb sorollosa anomenada, la riallera especialitat dels atreviments.

Seguint aquesta costum i aquest criteri, quan s'ha acostat al teatre ha sigut també amb l'intenció de remoure els esperits amb quelcom més que un discreteig literari o una bellesa poética pura, despullada de tota transcendencia. En Marsillac puja a les taules per a dur a terme una mena de predicació laica, terriblement satírica. Ja en *El Redentor del Pueblo*, primer asaig en un acte, estrenat fa pocs anys a Novetats, inicià aquesta tendencia, que ara amb *Las dos sendas* ha afermat amb major fortuna d'èxit.

Ja abans de l'estrena circulà la nova dels atreviments de l'obra i autor i empresa s'apressaren a declarar que aquesta pertanyia al gènere realista. Es aquesta una declaració i un antecedent que cal no perdre de vista per a judicar-la.

Comencem per declarar que tècnicament, *Las dos sendas* té acerts indiscutibles. Tots els finals d'acte—pedra de toc per a un dramaturg—acrediten una pericia teatral que no sospitem mai en un principiant com és, al fi i al cap, al teatre, en Marsillac, sobre tot el del segon acte, d'una sobrietat i d'una honradesa del tot nobles i artístiques. El del tercer era d'indiscutible efecte, ja provat i sancionat en el tercer acte de *Una buena muchacha*, l'habilíssima comedia d'en Sabatino Lopez. Aixís, doncs, amb aquest final d'acte l'autor anava a la segura.

Respecte al diàleg podem ben assegurar—i no es queixarà ningú de la cura i serietat amb que tractem l'obra—que, encara que en alguns moments és impropri i en alguns altres massa propi, és sempre acurat i literari i plè d'imatges de les de bona llei.

Les figures mogudes per en Marsillac, deixant apar aquell marit *neutral*, com l'anomenà un dels nostres ingenis més cimentats, que deu ésser, indiscutiblement, una ironia de l'autor (ho diem perquè és de cartró-pedra) tenen vida propia i malgrat la seva textura espiritual massa rectilinea defecte principalíssim de tota la comedia, tenen un fons real de possible humanitat que'ls fa dignament personatges de teatre, en el pur i bell sentit de la paraula.

Fetes aquestes elogioses manifestacions, ens creiem en el deure de defensar a l'autor d'una imputació absolutament gratuita que se li ha fet i que convé desfer, per a contribuir a la millor orientació d'ell mateix i del públic.

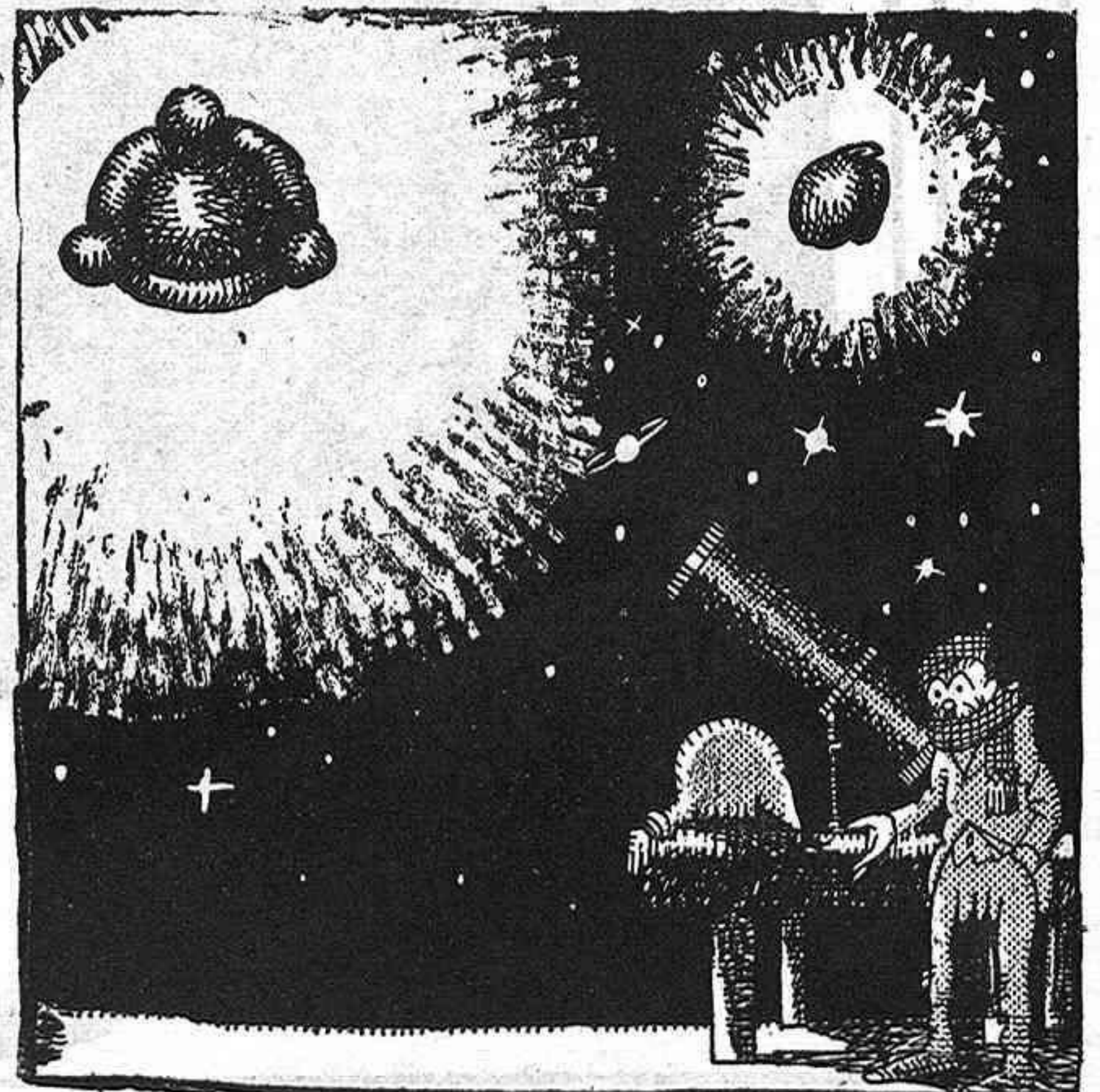
No és atrevida *Las dos sendas* ni traspasa els límits de una moral a l'ús. No venen aquí bé els escarafalls dels estevencs. No pot contar-se per a judicar de tal faisó una obra, una petita escena en que l'autor, abandonat, per a fer temps, a la dolça veleitat de les funambuleries de diàleg, posa en boca d'unes dones alegres unes quantes frases grolleres molt tristes; per a judicar atrevida i socialment renovadora una comedia, una obra de teatre, cal atendre, no al diàleg que és una circumstancia externa, sinó a l'entranya i solució de l'assumpt, que és l'íntima essencialitat, fonament i raó de l'obra.

I en aquest respecte, amics, l'obra d'en Marsillac, val a confessar-ho sincerament, és d'una mansuetut quasi paradisiàca. Fixem-nos una mica.

L'EXQUISIT GOURMET

—Sí, molts plats, molts plats, però mai vé la carn-d'oïlla!...

EL PROLETARI ASTRÓLEG

—Quin fart de mirar!...

Ja tothom sab que es tracta de dugues germanes, una bona, altra també bona però de la vida pobreta! I ja també sab tothom que aquesta triomfa i va endavant i fa diners; per a l'altra tot són desgracies, cabories, malestrugancia i altres calamitats.

Doncs bé: dos actes sencers passa l'autor per a convèncer a la desgraciada i al públic de que ha de tirar per la senda de sa germana; dos actes sencers acumulant materials escènics i raonaments preparant l'evolució de la desgraciada (que, dit sia entre parèntesi, es fa durant un entreacte); dos actes sencers predicant amb la paraula i amb els fets aquesta teoria i quan, al darrer acte la honrada s'ha decidit i atuída i vençuda per la desgracia, com l'autor s'havia proposat, visita a sa germana decidida a tirar per la senda del mig; quan li demana, donant-li la raó, i per tant donant-la a l'autor, que la ensinistri en aquella vida; quan sembla arribar a definitiva coronació i acabament la predicació atrevida; quan l'autor té al públic preparat, al menys, per a llençar-li la bomba final; aleshores ¡planxa! l'autor s'entorna endarrera i en contes de fer dir a la germana gran, quina *semi-retirada* ja era anunciada: ¡Gracies a Déu que hi veus clar; la meva obra ha donat fruit! i cantar l'excel·lencia de la resolució de la germana; en contes d'això que fóra ademés lo lògic després dels dos actes anteriors, l'autor s'hi repensa, conserva l'honradesa de la nova creienta i a la manera de en Sabatino López, acaba amb un nou sacrifici de la perduda.

Per aquest viatge, amic Marsillach, no necessitàvem alforges. Aquesta obra ja era feta.

No és, doncs, *Las dos sendas* una comedia nova, sinó una comedia més. Això sí, molt millor que moltes que se aplaudeixen cada dia i que deu encoratjar a son autor per a seguir conreuant el teatre. Perquè de tot això deu ell recollir que té habilitat tècnica i coneixements escènics suficients, per a assolir, com ha assolit, l'èxit del públic.

A propòsit d'aquest èxit varen córrer també previament uns remors extranyes. Deien si... però no ha passat res. L'autor prengué també les seves precaucions, però creiem de bona fè que ni la comedia ni en Marsillach necessitaven haver recorregut a medis tant radicals.

L'interpretació de *Las dos sendas* fou excel·lent.

Al «Tivoli» han estrenat molt curosament presentada bella, l'opereta *Rayo de luna*, lletra d'en Nogueras Oller i musica d'en Payàs.

Té la poesia d'un poema exòtic i la visualitat d'una opereta d'èxit.

Es en conjunt, un gran acert pel que cal felicitar a l'Empresa que trià i montà *Rayo de luna* i naturalment als afortunats autors.

L'obra obtingué un grandios èxit. Per la direcció escènica, el simpàtic i intel·ligentíssim Pep Bergés mereix totes les aprobacions.

En el teatre del Centre Autonomista de C. i de l'I., que és una de les més belles, espaioses i elegants sales d'espectacles de Barcelona, pot-ser la de millors condicions acústiques, s'hi donà, diumenge, la segona vetllada teatral catalana.

Formaren el programa: la xamosa comedia de l'Ignasi Iglesias *Girassol*, refosa no fa gaire per l'autor, i el divertidíssim monòleg d'en Santiago Rusiñol *L'Escudellòmetro*. La primera obtingué una interpretació molt acurada, distingint-s'hi notablement les senyores Antonia Baró i Ramona Mesres i els senyors Viñas, Tor i Camprodón. La presentació resultà esplèndida, estrenant-se una decoració del notable escenògraf senyor Rocarol, molt ben entonada i molt propia, que fou aplaudida al descorre's la cortina.

En el monòleg, en Joaquim Viñas, que és el nostre Novell en aquest gènere, estigué com sempre, brillant.

Cal felicitar al benemèrit Centre, per la seva abnegació i els seus sacrificis en pro del decaigut teatre català, i al fer-li justícia davant l'èxit obtingut en les dues vetllades, s'ha de regonèixer que els Dependents de Barcelona, són capaços, ells sols, de avivar el foc sagrat de la nostra gloriosa escena.

FARFARELLO

L'APRENENTA

—Com és que t'has posat aqueix sombrero?
—Perque he pensat que al cap no'm pesaria tant.

CAMPEROLA

—Aquí a l'ombra d'aquest pebrer te'n diré quatre de fresques.
—A l'ombra, eh?... Sempre m'ho he pensat que volies fer una ombrada.

BALL BENÈFIC

—Es diverteixen a benefici dels soldats; lo que haurien de fer a benefici dels soldats és anar a les trinxeres.

No pot ésser

Estem entre afligits i indignats. I ara? això no pot ésser! Tot se cap-gira, tot va malament, tot s'ensorra.

—Què passa, diuen? No ho vulguin saber: quelcom tràgic.

—Es...

—Res: que'ls lloros han quedat en llibertat.

—Què diu, sant cristià? Digui que's menjaràn tots els pardals de la Rambla.

—No passi ansia; els meus són uns altres lloros que no mengen ni pardals ni tramusos. Mengen ostres i beuen tot lo que se'ls hi posa al davant.

—No l'entenc.

—Els lloros, són les artistes de concert.

—Però aquestes sempre hi han estat en llibertat.

—Romanços! Ho semblava, però tenien domador, i ara, aquest, en *Fernando*, les ha deixades. No sé lo que passarà.

—Qui és en *Fernando*?

—El de l'«Alcázar».

—Aquell tan guapo?

—Sí, *Fernando el Bello*.

—Aquell tan elegant?

- Sí.
- Aquell que sab fer números de revista i números de caixa sobre una mateixa taula?
- Sí.
- Aquell que a la pastera...?
- Sí.
- Home, sí que és trist; l'acompanyo en el sentiment. Valúia el món!, valúia el món!

NOTES D'ART

En Santiago Rusiñol ja ha tornat a exposar. No sabem quan se'n cansarà aquest carai d'home de trobar recons bonics i jardins poètics i rius que de tan llisos semblen espills.

La veritat és que n'hi ha per a fer per-nabatre; encara no has acabat de parlar del «Pobre viudo», apa! parlem de l'exposició i això seguit, seguit, seguit...

I si al menys hi hagués l'esperança de que parlarà, però, romansos! *Lo que te ronda ré, morena!*

Com de costum, en la exposició que ara ens ofereix en Rusiñol, hi ha bo i millor. Lo bo és tot lo millor en el nostre humil concepte, és aquella tela del mig amb el gran arbre florit, aquell laberinte que té a un costat, aquell jardí amb una senyora de marbre nua o en camisa, vaja com si fes unvodevil. També só n de lo millor, sempre en el nostre humil concepte, les dues teles en que hi ha aigua, sobre tot aquella que ens sembla deu representar Girona. Un quadret que figura una terra tota plena de rocam, és preciós.

I prou, fins a un'altre.

A les galeríes del senyor Segura, l'Aragay exposa una col·lecció de dibuixos vigorosos com tot lo séu, no tenim espai avui per a ocupar-nos d'aquesta exposició i acabem, promentent fer-ho en el número pròxim.

El dia vintinou s'inaugurarà la exposició d'humoristes en la Sala Mozart. Tenim d'ella les més bones impresions i esperem que serà un èxit clamorós. També d'ella se parlarà detingudament en el séu temps.

Confessem que el resultat del partit *España-Español* a nosaltres ens sorprengué. I encara ens extranyà més el veure el poc acert dels davanters espanyistes que, cinc minuts abans d'acabar el partit, encara perdien.

En el sport hi han coses molt estranyes. I aquest partit

n'ha tingut una. L'*Español* amb un equip fluix de davanters, logra un goal i es manté tota la primera i segona part ferm sense deixar-se ficar la pilota. En canvi l'*España* amb una línia de davanters regulareta (voldríem dir bona però ens hi sobra algun jugador) i amb mitjos formidables, no pot marcar en tot el partit cap tanto; sols quan estava a punt d'acabar-se, logra en Raich, d'una rasa imparabile, l'únic goal pel seu equip, goal que proporciona un espatec d'alegria a tota la quitxalla partidaria del Club roig.

En resum: que'l resultat de 1 a 1 del esmentat partit deixa el Campionat de la primera tanda, de la següent manera:

	P. J.	P. G.	P. P.	P. E.	PUNTS
<i>Barcelona</i>	8	8	0	0	16
<i>Espanya</i>	8	6	1	1	13
<i>Sabadell</i>	8	6	2	0	12
<i>Espanyol</i>	8	5	2	1	11
<i>Atlètic (de Sabadell)</i>	8	3	4	1	7
<i>University</i>	8	2	4	2	6

L'*Inter* i l'*Avenç* queden a segona categoria. El *Badalona*, a pesar d'haver arribat a 5 punts, hi passa també per un punt, i és molta llàstima perquè els xicots no s'ho mereixen.

En la segona tanda de partits (que suposem començarà diumenge) els punts de la primera s'hi compten i per lo tant pot variar un xic l'ordre del Campionat, encara que no creiem que afecti al *Barcelona* qui va de dret a ésser campió català d'enguany i... qui sab? pot-ser d'Espanya i tot.

El desafiament entre'ls equips Santamària i Bonet del Marítim, se verificà la primera prova el diumenge passat guanyant el primer per quatre segons d'aventatge.

Com que hi han dues proves, en la segona pot variar el resultat, car l'aventatge és molt minsa i les ganes d'estirar molt grosses.

El que guanyi se quedarà la iola *Manelic* però encara s'haurà de desafiar amb uns altres, que ja s'esperen.

Això serà pitjor que'ls *eternos rivales*, que diu en dallonses!

A la vela, com que hi van cada diumenge, no volem molestar als nostres llegidors amb la llista de iats de sempre que ara tots són serie Hispania. Sembla que a Barcelona ja no hi hagin balandres d'altra serie!

Naturalment, com que són baratets, figurin-se vostès si n'hi hauràn dintre poc. Oh! i encara hi ha una altra aventatge. Crec que els vénen a plaços, com les màquines de cosir!

Lo dit, és qüestió de comprar-ne un, i a admirar cada festa la nostra mar llatina.

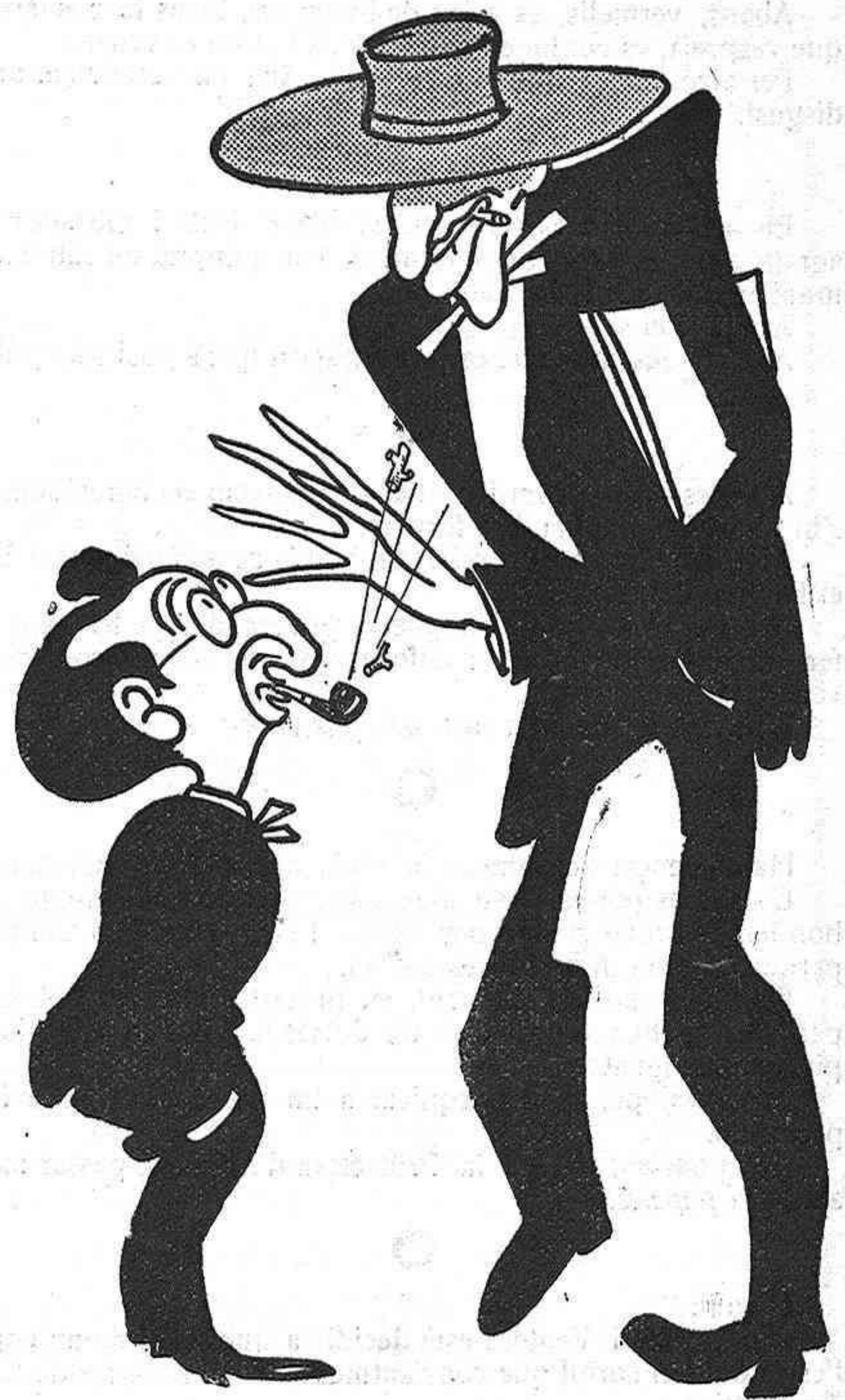
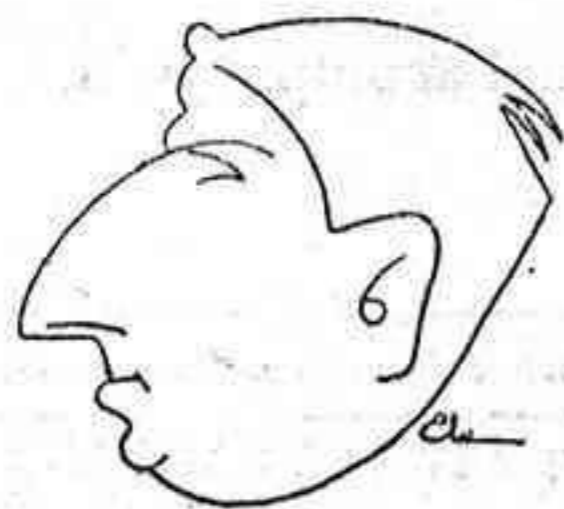
Som o no som de l'escola *mediterrània*?

Al tancar aquestes quartel·les ens enterem que l'Alcántara, el gran davanter del *Barcelona*, se'n va la setmana entrant a Filipines.

Aquesta nova ben desagradable, ens causa gran sentiment, car l'Alcántara era el davanter més científic i elegant que teníem.

Prometem anar a despedir-lo i desitjem que no'ns digui adeu! sinó, a reveure!

HIP

SALÓ D'HUMORISTES

—I l'humorisme estranger hi està ben representat?

—Sí; hi ha un *Francoés* que és castellà.

ESQUELLOTS

«No me toque Vd. al Kaiser ni al Padre Santo.»

Aquesta sembla que és, altra vegada, la consigna, el sant i senya, del senyor fiscal.

Proba d'això són les dues reliscades que acaba de sofrir, en el darrer número, el nostre estimat confrare *La Campana de Gracia*, del qual han estat denunciats un article d'en Samblancat i una caricatura.

Val a dir que sempre és un consol pensar que el furor del fiscal no és tan terrible com altres procediments *neutrals* que estem veient.

Pitjor seria que estessim en mans dels alemanys del «Matajero» de Gracia, o del propi Kaiser, Déu *mus* en *gord*!

Què me'n diuen del nou uniforme dels guardies urbans? Vaia unes levites de creixença!
I quin coloret més trist i més propi per a porters de cementiri!

Abans, vermells, es veien de lluny; ara, blaus foscos, així que vespreja, es confonen amb el fons i ja no es veuen.

Per això, millor que no es vegin. Així ens estalviem un disgust.

Els veïns dels carrers d'Escudillers, Rull i Obradors, agraits del seu bon comportament, han comprat un sabre al municipal d'aquella barriada.

Ara ja té el sabre.

Ara no més falta que es faci retratar i que's posi tranquil.

A tantes vagues com feia dies disfrutavem els barcelonins s'hi ha d'afegir ara la dels forners.

Afortunadament és parcial, però *todo se andará*, que deia el baturro del conte.

Per de prompte es diu que el governador ja ha manat fer pràctiques de pastar i enfornar o tots els poliçons del «cuerpo».

Déu vulgui que no'n surti una *pasterada*.

Ha començat activament la poda dels plàtans ciutadans. Els arbres pot-ser se'n alegraran, perquè quan vingui el bon temps brotaràn amb més ufana. I els barcelonins també, perquè a l'estiu tindrem més ombra.

Els únics que, de moment, en protesten són els pobres pardals que han de canviar de domicili. Oiu-los com piuuegen indignats.

La poda, per a ells, equival a un deshauci sense avís preventiu.

¿No podrien, els de la Protectora d'Animals, passar-los abans la *papeleta*?

Llegim:

«En Durán i Ventosa està decidit a que acabi de un cop l'escàndol i el soroll que constantment s'arma al carrer de les Trompetes».

Això rai que li canví el títol.

Que hi posi *calle del Campo Santo*.

Gresca! Vinga gresca!

Els veïns de la barriada del Born volen ressucitar els vells festivals carnavalescs que l'havien feta cèlebre aleshores de 'espardeny Junyent.

De ésser certes les notícies, Sa Magestat el Carnestoltes podrà ben dir allò tant sapigut:

—Roda'l món i torna al Born.

Amb motiu del bombardejament de la capital de Montenegro, se diu que hi ha hagut periodista que ha intentat entrevistar al Cònsol d'aquella nació a Barcelona.

Aquest havia desaparegut, deixant els seus poders i representació a la redacció de *La Tribuna*, que ha declinat l'honor en el ex director senyor Fabrè i Oliver.

Encara en els cirkols teatrals i literaris se parla d'en Guitry.

Ahir sentírem la següent conversa:

—No cal dubtar-ho. En Guitry és el millor actor francès.

—¿Què vol dir francès? El millor de tots els actuals.

—Home! Tant com això! Al menys s'ha d'exceptuar al nostre Guitart, que no'm negaràs que té molt d'en Guitry.

—¿En Guitart? Sí, però ha fet tard.

Creguin que no hi ha res tan divertit com un concejal que vol armar soroll.

I sinó, ja ho veuen. Dues, tres setmanes i... res.

Es allò del *miró de soslayo, fuése y no hubo nada*... Es a dir, *hubo* el paper ridícol.

En Durán i Ventosa, aquests dies, està molt atrafegat enviant a tot déu *besalamanos*, en els quals manifesta que «ha pres possessió del càrrec».

Pendre... pendre...?

¿No'ls sembla que la paraula *arramblat* hi estaria més en caràcter?

Una nodrida comissió de la «Molestia Social», presidida pel senyor Esteve,... ail... pel senyor Dalmases, ha anat a oferir els seus *serveis* al Ajuntament.

Tenim confiança que l'Ajuntament li haurà dit:—*Gracias, senyor Elefante!*

O sinó, pobre Ajuntament!

Es a dir, pobre Barcelona!

Carnestoltes se'ns tira a sobre i, naturalment, la successora de l'Aurigema-Cañadó ja s'ha posat a treballar per a divertir tot Barcelona.

Els cèlebres balls de l'Aurigema seràn, aquest any de desgracia, més lluits que mai i brillaràn com estels de primera magnitud en la negror del cel d'Europa.

Hi haurà el «Certamen infantil de disfreces» i el «Paré et Travesti», i per afegir-hi més, un seguit de balls que tindran lloc al teatre de «Novedades» els dies 19 i 26 de febrer i 4 i 7 de Març.

Discutint sobre conquestes amoroses, parlaven dos senyors culs-de-café:

—Aquí on me veu, jo m'he passat mitja vida als peus de les dones.

—Digui, doncs, que és un *Tenorio*, vostè?

—No, senyor. Sóc sabater.

Entre senyoretetes que tenen la ceba filarmònica:

—Amb qui estudies ara?

—Amb ningú. Canto i m'acompanyo jo mateixa.

—Digues, doncs, que has resolt un problema molt difícil.

—Quin?

—Estar sola... i mal acompanyada.

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

TELÉFONO 4115

OBRA NOVA!!

EDICIÓ POPULAR!!

EL POBRE VIUDO

FARSA EN TRES ACTES DE

SANTIAGO RUSIÑOL

Preu: 1 pesseta

GABRIEL ALOMAR

DE POETISACIÓ

PREU: 1 pesseta

Los Cent Conçails del Conçeil de Cent

Escrits de mà de Fra Feliu Piu de Sanct Guiu, canonie de la Seu, ab altres Màximes é Veritats que s'hi enclouhen é son en vers. Se ven a can Lhopis, llibraire, marca "LA CAMPANA DE GRACIA" y "L'ESQUELLA DE LA TORRATXA", Rambla de Caputxins n.º 20, sota l'Hostal del Orient, é per tot arreu, al preu d'UNA pta.

AMOROSAS CÉLEBRES POR EL CONDE DE SAINT-CLOUD

ESTUDIOS LITERARIOS Y RECONSTITUCIÓN POR FOTOGRAFÍAS DEL NATURAL DE LAS MÁS CÉLEBRES SACERDOTISTAS DEL AMOR

UN TOMO 8.º

PTAS. 3'50

ESPRONCEDA OBRAS COMPLETAS

Un tomo tafilete, Ptas. 5

BARÓN DE HOLBACH

DEL AMOR CONYUGAL

Un tomo, Ptas. 1

DR. BEARSON

ETERNA LUNA DE MIEL

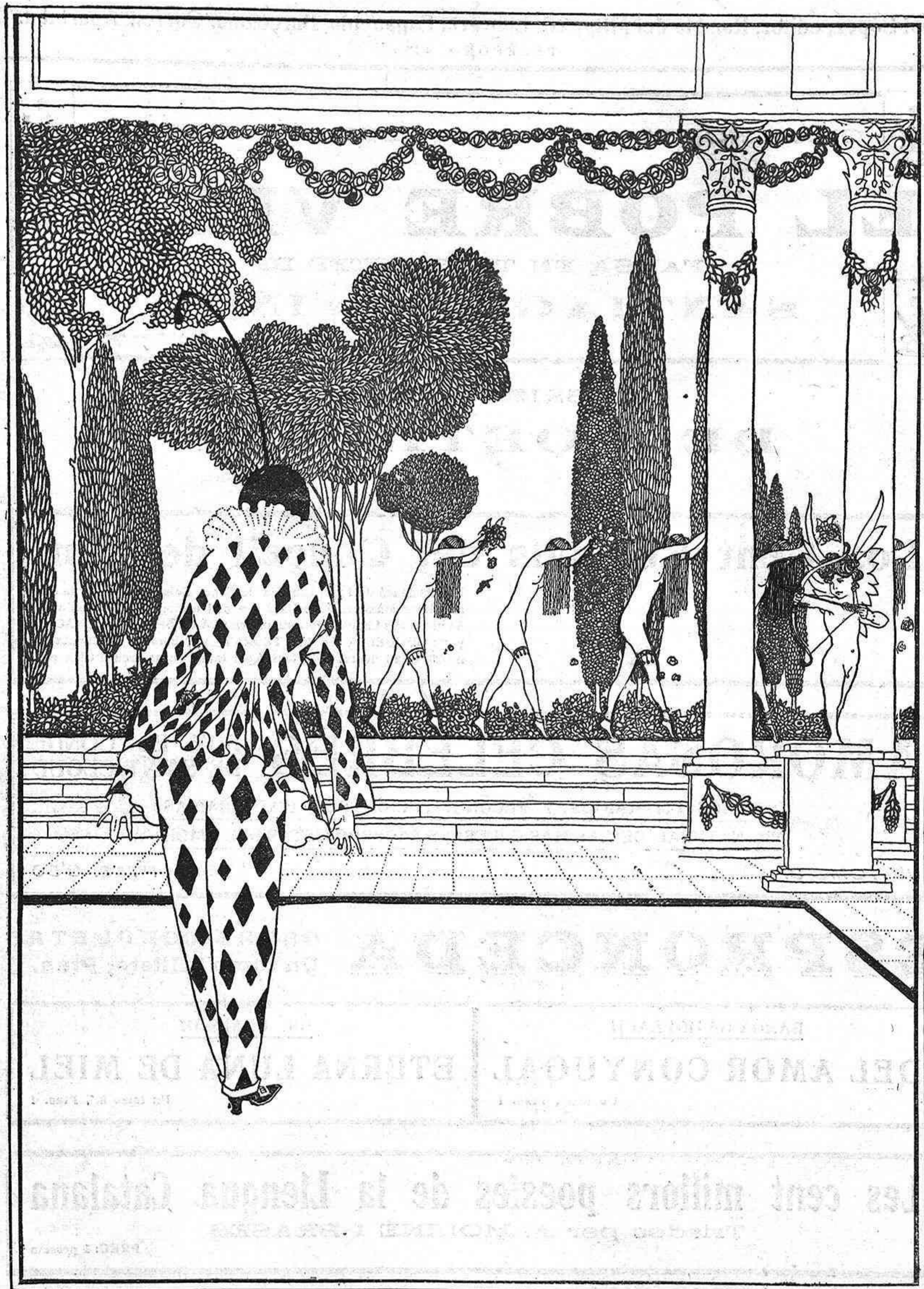
Un tomo 8.º, Ptas. 1

Les cent millors poesies de la Llengua Catalana

Triades per A. MOLINÉ I BRASÉS

PREU: 1 pesseta

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral pera certificar. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

PIERROT PARLA

—Aneu-se a vestir al moment
pel ball de la Candelera,
posant-vos per compliment
una fulleta al darrera.